

Informatiebrochure Lichtertrap

Bijlage aan veiligheidsbericht xx/2026

Inleiding

Aan boord gaan van lichters zorgt voor bijkomende risico's door de te overbruggen valdiepte tussen de kaai en de lichter en het hoogteverschil tussen het gangboord en de kaai. De veiligste toegangsweg wordt bepaald tijdens de werkvoorbereiding door de werkgever.

Een trap die op de kaai geplaatst kan worden, kan een veilige oplossing bieden. Een aantal bedrijven ontwierpen hiertoe prototypes van lichtertrappen die voor een veilige overstap zorgen.

Door de GIDPB werden voorwaarden opgesteld waaraan een degelijke lichtertrap moet voldoen. Ze zijn opgenomen in de Bijlage aan Bestelbon.

Hieronder volgen voorbeelden van verschillende kaaien waar de lichtertrap gebruikt wordt, alsook de bijlage aan bestelbon.

Een lichtertrap is helaas niet kant en klaar te koop. Elke kaai is anders. De lichtertrap moet dus op maat gemaakt worden, aangepast aan de kaai van het bedrijf.

De voorbeelden in deze infobrochure dienen louter ter info om inspiratie op te doen ter creatie van een lichtertrap.

Algemene informatie

Er zijn een paar bijkomende zaken die mee onder de loep genomen moeten worden bij het design van een lichtertrap:

- Er moet een risicoanalyse gemaakt worden die de risico's in kaart brengt op uw eigen kaai met betrekking tot het betreden van de lichter, het plaatsen van de lichtertrap, het verplaatsen van de lichtertrap, het gebruik, etc. ... Het design van de lichtertrap moet risico's verminderen.
- Er moet rekening gehouden worden met de breedte van de lichtertrap in functie van de samendrukbaarheid van de fenders.
- De trap moet regelmatig verplaatst worden. Het verplaatsen met een vorklift zorgt voor extra schokken en trillingen die de trap erg kunnen belasten. Hou rekening met de staat van het wegdek van de kaai, de stevigheid die de lichtertrap moet hebben, het rijden met een hoge last, en de weersomstandigheden (roest) zodat deze lang mee kan gaan.
- Voorzie een stockageplaats voor de lichtertrap wanneer deze niet in gebruik is. Als het een vaste afdalende trap betreft (de trap om af te dalen heeft geen scharnieren), dan zal deze op hoogte moeten gestockeerd worden op bv. een stoel die daarvoor gemaakt is. Preferentieel beschermd tegen weersomstandigheden.
- De lichtertrap kan verder uitgerust worden met reddingsmiddelen zoals een reddingsboei, of met eigen fenders voor een betere bescherming tegen het bewegen van de lichter.
- Er moet een degelijk onderhoudsprogramma opgesteld worden. De trap valt onder verplichte periodieke controle door een bevoegd persoon (zoals ladders). Er moet een checklist ter controle van het arbeidsmiddel opgesteld worden voor elk gebruik.

Bijlage aan bestelbon

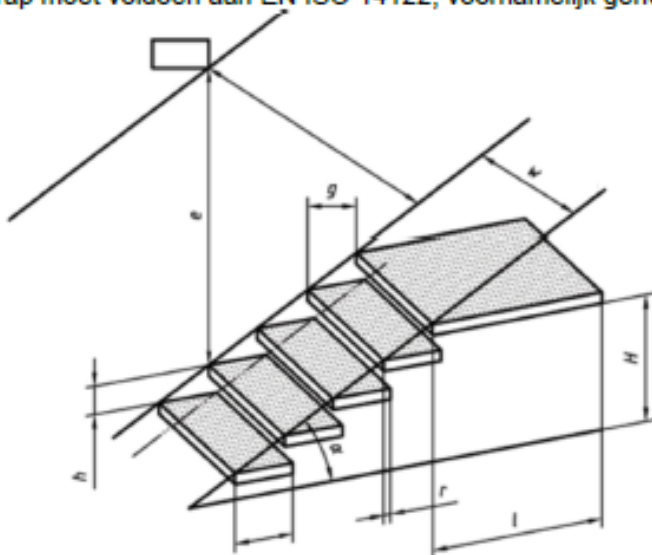
(U kan [HIER](#) de link naar de BaB vinden)

1. Het bestelde moet aan volgende voorwaarden voldoen:

- Voor deze bestelling moeten alle vigerende wetten en reglementen inzake veiligheid, hygiëne en ergonomie, en inzonderheid deze vervat in het Algemeen Reglement voor de Arbeidsbescherming en de Codex over het Welzijn op het Werk nageleefd worden;
- Alle veiligheidswaarborgen bieden om de werknemers te beschermen tegen de aantoonbare risico's;
- Goed zichtbare, duidelijke en ondubbelzinnige aanwijzingen betreffende het doel en de werkingszin van elk bedieningsorgaan bevatten. De op het arbeidsmiddel aangebrachte instructies moeten in het Nederlands opgesteld zijn. De leverancier moet volledige, duidelijke en Nederlandstalige instructies betreffende de werking, de gebruikswijze, de inspectie en het onderhoud van het voorwerp van de bestelling aan de cliënt overmaken;
- Indien het bestelde onderhevig is aan Europese economische richtlijnen (Machines, laagspanning, EMC, e.d.), moeten deze toegepast worden:
 - o machines moeten voldoen aan de essentiële veiligheidseisen van het K.B. van 12 augustus 2008 (Europese richtlijn 2006/42/EG).
 - o niet-voltooide machines dienen vergezeld te worden van een duidelijk inbouwhandleiding.
 - o de nodige EG-verklaringen van overeenkomst in het kader van de wetgeving op het vrije handelsverkeer moeten bijgeleverd worden. De noodzakelijke CE-markering moet aangebracht zijn.
 - o het technisch constructie dossier moet, op eenvoudig verzoek, in te kijken zijn
- Arbeidsmiddelen voldoen aan de codex Welzijn op het Werk, boek IV, bijlagen IV.2-1 en IV.2-2 betreffende het gebruik van arbeidsmiddelen;
- Indien het om mobiele arbeidsmiddelen gaat, voldoen aan de codex Welzijn op het Werk, boek IV, titel 3;
- Indien het om arbeidsmiddelen voor het hijsen of heffen van lasten gaat, voldoen aan de codex Welzijn op het Werk, boek IV, titel 4;
- Indien het om arbeidsmiddelen voor werken op hoogte gaat, voldoen aan de codex Welzijn op het Werk, boek IV, titel 4;
- Indien het om persoonlijke beschermingsmiddelen gaat, voldoen aan de bepalingen opgenomen in de codex Welzijn op het Werk, boek IX, titel 2;
- Indien het over collectieve bescherming gaat (al dan niet inbegrepen in de bestelling maar geen deel uitmakend van het arbeidsmiddel), voldoen aan de bepalingen opgenomen in de codex Welzijn op het Werk, boek IX, titel 1;

2. Het bestelde moet ook voldoen aan volgende bijkomende veiligheidseisen:

- De trap moet voldoen aan EN ISO 14122, voornamelijk gericht op volgende eisen:

H stijghoogte
g lengte traprede
e hoogte tot plafond
h hoogte tussen 2 treden
l lengte overstap
r overlap tussen 2 treden
 α stijgingshoek
w trapbreedte

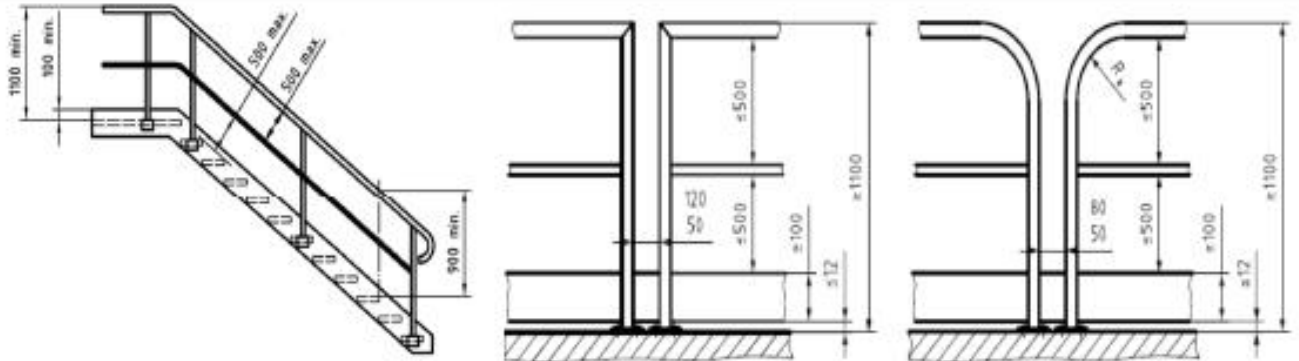
$600\text{mm} \leq g+2h \leq 660\text{mm}$
 $r \geq 10\text{mm}$
h altijd gelijk
 $w \geq 600\text{mm}$

De breedte van de trap wordt gekozen in functie van de breedte van de fender, bij voorkeur met een minimum van 600mm, afhankelijk van de plaatselijke situatie. De breedte kan hierdoor afwijken van bovenstaande norm.

- Er dient een leuning en tussenleuning voorzien te worden aan walzijde volgens EN ISO 14122;

Bijlage aan bestelbon

(U kan [HIER](#) de link naar de BaB vinden)

- De trap moet voorzien zijn van een contergewicht, waarvan het moment aan landzijde (gewicht trap + contergewicht) minimaal 4x groter moet zijn dan het moment aan waterzijde (gewicht trap + 120kg (1 persoon));
- De afstand waarop het moment aan landzijde kleiner wordt dan 4x het moment aan waterzijde dient gemarkeerd te worden. Dit is de afstand die het contergewicht maximaal over de kaaimuur, boven het water mag steken;
- De maximale overstap van de trap naar de lichter is 300mm;
- Een markering dient aangebracht te worden dat er maar 1 persoon tegelijk de trap mag betreden;
- Onderaan de trap dient een afscherming aangebracht te worden zodat er niet in het water gestapt kan worden;
- Bovenaan de trap dient een afscherming aangebracht te worden zodat personen niet van de trap kunnen vallen;
- Er dient een leuning aangebracht te worden aan beide zijden van het contergewicht om te beletten dat personen in het water kunnen stappen als het contergewicht zich over de kaaimuur bevindt;
- Aan de overstap van trap naar lichter dient een houvast voorzien te worden;
- Er mag geen niveauverschil zijn tussen het contergewicht en de toegang tot het trapgedeelte;
- Loopvlakken en treden dienen voorzien te zijn van voldoende en adequate antislip;
- Er moeten pockets voorzien worden zodat de trap met een heftruck getransporteerd kan worden, deze pockets dienen gemarkeerd te worden in een t.o.v.de trap afstekende kleur;
- Bedrijfsnummer en eigengewicht dienen op de trap aangeduid te worden;
- Er dient een manier voorzien te worden om de trap te stockeren zonder risico op beschadiging;
- Een constructiedossier van de trap moet opgesteld worden;

Foto 1: voorbeeld

Bij de levering moet de leverancier aan de cliënt een document bezorgen waarin de naleving van de bij de bestelling geformuleerde voorwaarden en bijkomende veiligheidseisen verantwoord wordt. (codex Welzijn op het Werk, boek IV, Art. 2.7.)

Voorbeeld 1

Deze lichtertrap heeft zowel een trap om naar boven te gaan, als een trap om af te dalen. Hij steunt niet op fenders en is bijkomend uitgerust met een reddingsboei. Het hoogste en laagste punt zijn uitgerust met een extra railing. De open zijde van de trap heeft opstaande paaltjes zonder railing. Zo kan de driepuntregel toegepast worden bij de verplaatsing tussen de trap en het gangboord. De afdalende trap is een vaste constructie en heeft geen scharnierpunten. Er zijn reflectoren aangebracht aan het contragewicht.

Voorbeeld 1

Omdat dit soort trap geen scharnierende afdalende trap heeft, moet deze op hoogte gestockeerd worden. Er werd een stoel gemaakt om de trap te stockeren in plaats van de tussenoplossing met de container.

Voorbeeld 2

Deze constructie heeft een scharnierende trap om af te dalen zodat deze op een vlakke ondergrond gestockeerd kan worden. Deze is extra geborgd met een ketting. Er is duidelijk aangegeven wat het gewicht van de constructie is. Er is een reddingsboei aangebracht. Ook hier vinden we opstaande steunpaaltjes om het op- en afstappen te vergemakkelijken.

Voorbeeld 2

Voorbeeld 2

Er is een duidelijke lijn met extra sticker aangebracht tot waar de lichtertrap over de kaairand geplaatst kan worden.

Voorbeeld 3

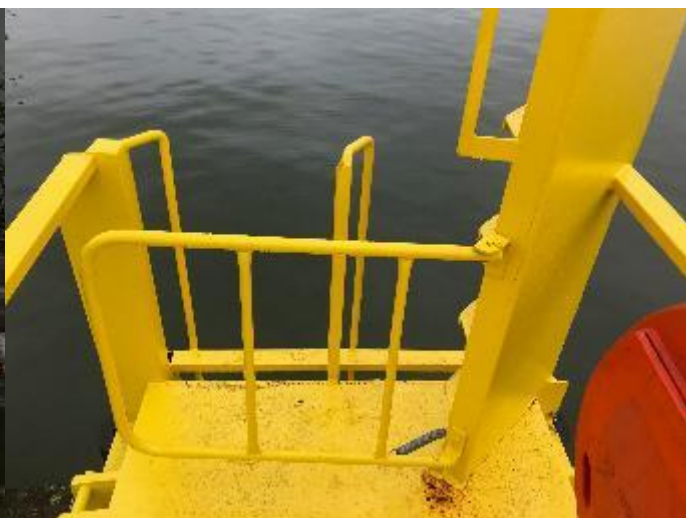
Deze kaai heeft een opstaande rand voor de kraangoot. De lichtertrap werd zo ontworpen dat deze achter de opstaande rand haakt. Dit zorgt ervoor dat er geen zwaar contragewicht nodig is, en dat de lichtertrap verder over de kaairand geplaatst kan worden. Deze werkt echter met een ladder om af te dalen. We adviseren om hier ook een trap te voorzien.

Voorbeeld 4

Op deze terminal is de kaairand erg laag. De risicoanalyse van de firma wees uit dat het gangboord van de lichter nooit lager komt dan de kaairand. Bij gevolg moet er enkel een lichtertrap gemaakt worden om zich naar boven te begeven. Er werd gebruik gemaakt van een omgebouwde flat. Ook hier is er een duidelijke lijn aangebracht tot waar de lichtertrap over de kaairand geschoven mag worden. Er is echter geen tekstuele info aangebracht en geen reddingsboei.

Voorbeeld 5

Een ladder wordt niet aangeraden. Toch staat dit voorbeeld erbij om op bepaalde goede ideeën te wijzen. Zo heeft deze 'lichterladder' extra fenders om de constructie te beschermen tegen het bewegen van de lichter. Er is ook een zelfsluitend poortje aangebracht als extra beveiliging. Er werd gezorgd voor meerdere handvaten zodat de driepuntsregel altijd toegepast kan worden.